

LBRIS

We know
books

Victoria Wildemann

RUSA
pentru începători
& CD audio

Traducere: *Angela Bădescu*

NICULESCU

Structura unei unități didactice

 Citiți în curs introducerea în limba română. Ascultați apoi cel puțin de două ori dialogul, fără să vă uitați în carte. Ascultați, la sfârșit, încă o dată textul și citiți concomitent și în curs.

 În partea dreaptă, alături de dialogul în rusă, se regăsesc toate expresiile noi traduse în limba română.

Dacă nu veți găsi un cuvânt în această listă, înseamnă că el a apărut într-o lecție anterioară. Căutați cuvântul în vocabularul de la sfârșitul cursului.

 Limbă seamănă cu un puzzle: cuvintele ei trebuie asamblate. În dreptul acestui simbol, vă sunt explicate cele mai importante probleme gramaticale. În mod intenționat am renunțat, pe cât posibil, la prezentarea excepțiilor.

 În dreptul „colacului de salvare” apare vocabularul minimal, care vă va facilita „supraviețuirea” lexicală când veți fi în Rusia. La prima ascultare, citiți concomitent și în carte. Astfel, ulterior veți putea exersa acest lexic fără să apelați neapărat la textul scris. Nu uitați că este important să reproduceți cu voce tare expresiile în pauza existentă pe CD.

 Efectuați acum exercițiile prevăzute cu acest simbol de „halteră”, pentru a verifica dacă ați înțeles problemele de gramatică și dacă ați reținut câteva dintre cuvintele noi.

 În dreptul acestui simbol de „peisaj”, veți găsi informații despre Rusia și despre locuitorii ei.

 Această „cheie” vă va deschide ușile care, probabil, până acum au rămas închise: găsiți, așadar, în dreptul acestui simbol traducerea dialogurilor și rezolvarea exercițiilor. Nu este recomandabil să apelați prea repede la ele.

În fine, exercițiile de pronunție conțin multe indicii referitoare la pronunțarea corectă a sunetelor, precum și a cuvintelor rusești. Repetați și în acest caz fiecare cuvânt cu voce tare și nu uitați: repetiția este mama învățăturii!

Mult succes!

Cuprins

Literele din cuprins denumesc părțile diferite ale fiecărei lecții, respectiv: A – Gramatică; B – Vocabular minimal; C – Cultură și civilizație.

Alfabetul rusesc	9	B Denumiri de profesii	
Здравствуйте – Bună ziua!	11	C Aproximativ 90% dintre femei	
<hr/>			
1a În tren	12	Exerciții de pronunție, Exerciții, Arta culinară	28
A Terminațiile substantivelor; verbul <i>a se numi</i> ;		2a „Corbul prevestitor de rele”	30
pronumele personale я, ты, вы; где și куда		A Declinarea substantivelor masculine; timpurile trecute ale verbelor	
B Formule de salut la întâlnire și despărțire		B Exprimarea sentimentelor	
C Nume rusești		C Cu trenul prin Rusia	
<hr/>			
1b Date personale	16	2b Ira se va căsători	34
A Conjugarea verbelor жить și работать; indicarea vârstei; numerele cardinale de la 1 la 20, pronumele personale		A Propoziția interogativă și răspunsul la aceasta; negația cu не; aspectele temporale ale verbelor	
B Exprimați-vă opinia!		B Originea	
C La 1 septembrie		C Căsătoria	
<hr/>			
1c În vagonul-restaurant	20	Exerciții de pronunție, Exerciții	38
A Complementul direct; scrierea cu majuscule și minuscule; a da comanda		3a Sosirea	40
B Meniul		A Declinarea substantivelor feminine; adjectivul posesiv; soțul și soția; pronumele posesiv	
C Nunți, zile de naștere și alte sărbători importante		B Invitația	
		C Ospitalitatea	
<hr/>			
1d Mișă este interesat de tatăl irei	24		
A Verbe reflexive conjugate la timpul prezent și timpul trecut; Prepoziția в și prepozitivul; Un toast			

- 3b Probleme financiare 44**
 A Numerele cardinale până la 400; adverbul de cantitate *aproximativ*;
 Pronumele interogativ *какой*
 B Mijloace de transport
 C Date geografice

- 3c Cum arătau? 48**
 A Verbul *быть* la timpul trecut și viitor; omiterea pronumelui personal
 B Descrierea unei persoane
 C Legătura telefonică

**Exerciții de pronunție, Exerciții,
Din istoricul denumirilor
geografice**

- 4a Adevăr sau minciună? 54**
 A Adjective feminine; forma de plural a adjectivelor; verbul *есть* – *a avea*;
 Pronumele personale cu *y*
 B vizita la muzeu
 C Icoane

- 4b Micul nostru „palat” 58**
 A Adjective masculine și neutre
 B Locuința
 C Condițiile de locuit în Rusia

- 4c O discuție între bărbați 62**
 A Gradul superlativ; pronumele demonstrativ *этот*;
 conjugarea verbului *смотреть телевизор* – *a privi la televizor*; diferența de sens prin folosirea prefixelor
 B Aranjarea locuinței
 C Carpete

- Exerciții de pronunție,
Exerciții 66**

- 5a Un prânz regesc 68**
 A Substantive defective de plural; folosirea cazului genitiv după unele adverbe cantitative; genitivul plural al substantivelor masculine, neutre și feminine; excepții; numerele cardinale până la 1000
 B La cumpărături
 C La piață

- 5b Un ajutor de nu prea mare folos 72**

- A Exprimarea timpului; numerele ordinale de la 1 la 12;
 B A așeza masa
 C Micul dejun – Prânzul – Cina

- 5c Cea mai bună bucătăreasă din Suzdal 76**

- A Declinarea substantivului *время*; conjugarea verbelor *есть* și *пить*; expresii cu prepoziții
 B Mâncarea
 C În vizită

- Exerciții de pronunție,
Exerciții 80**

- 6a Mi-aș căuta aici o mireasă... 82**

- A Pronumele nehotărâte; adjective și adverbe
 B Familia
 C Vremea conservelor

- 6b Un credit avantajos, nu-i așa? 86**

- A – Conjugarea verbelor modale *мочь* – *a putea* și *хотеть* – *a vrea*; exprimarea numerelor de telefon
 B A telefona
 C Țara și oamenii ei

- 6c Arhanghelul Mihail 90**

- A Declinarea pronumelui personal; conjugarea verbelor *искать* – *a căuta* și *найти* – *a găsi*
 B A pierde ceva
 C Inelul de aur

- Exerciții de pronunție,
Exerciții 94**

- 7a Orașul Suzdal 96**

- A Pronumele nehotărât „se” (din expresiile impersonale); pluralul prepozitivului; conjugarea verbului *говорить* – *a vorbi*; numerele ordinale de la 13 la 20
 B Obiective turistice
 C Suzdalul

- 7b Tradiții 100**

- A Conjugarea verbelor *печь* – *a coace* și *красить* – *a vopsi*; verbe care exprimă deplasarea
 B Participarea la slujba religioasă
 C Sărbătoarea de Paște

- Exerciții de pronunție,
Exerciții 104**

- 8a Unchiul Vasia, paznicul muzeului 106**

- A Conjugarea verbului *болеть* – *a fi bolnav*; exprimarea temperaturii; formule de adresare
 B A fi bolnav
 C Sistemul de sănătate publică

- 8b În vizorul camerei video 110**

- A Numerele nehotărâte; modul conjunctiv
 B Culorile
 C Ceaiul din samovar

- Exerciții de pronunție,
Exerciții 114**

- 9a O schimbare neprevăzută 116**

- A Formele verbului modal *должен* – *a trebui*; numerele cardinale *unu* și *doi*; gradul comparativ;
 B Un om bun la toate
 C Săptămâna Brânzei

- 9b Totul e bine când se termină cu bine 120**

- A Anotimpurile și lunile anului
 B Crăciunul și Anul Nou
 C Sărbătoarea Crăciunului

- Exerciții de pronunție 123**

- Vocabular 124**

Ira, studentă la Universitatea din Sankt-Petersburg, merge în vacanța dintre semestre la Suzdal, unde locuiesc părinții ei. În tren face cunoștință cu Mișa, un tânăr care merge la Nijni-Novgorod în interes de serviciu. Amândoi au locuri în același compartiment și se prezintă.

- Мiша: Добрый день!
 Ира: Здравствуйте!
 Мiша: Скажите, пожалуйста, где пятое место? В этом купе?
 Ира: Да, это здесь!
 Мiша: Вот и прекрасно. Значит мы будем соседями. Разрешите представиться: Меня зовут Мiша! А как вас зовут?
 Ира: Очень приятно. Меня зовут Ира.
 Мiша: Куда вы едете? Вы едете тоже в Новгород?
 Ира: Нет, я еду в Суздаль.
 Мiша: Вы там живёте?
 Ира: Нет, я учусь в Петербурге и еду к родителям.
 Мiша: А я еду в командировку в Новгород.

Добрый день!	Bună ziua! (a.t.)*	представиться	a se prezenta
Здравствуйте!	Bună ziua!	очень приятно	foarte plăcut
Скажите,	Spuneți,	вы	dumneavoastră
пожалуйста,...	vă rog,...	тоже	de asemenea
пятый / ая / ое	al cincilea, a cincea	в Новгороде	spre (la) Novgorod
место	loc	нет	nu
в этом купе	în acest com- partiment	я	eu
да	da (a.p.)	ехать	a călători
это здесь	(acesta) este aici	там	acolo
вот и прекрасно	minunat	жить (a.p.)	a trăi, a locui
значит	așadar,	родители	părinții
мы будем	(noi) vom fi	к	la (pentru deplasare)
соседями	vecini	а	și, dar
разрешите	Permiteți!	в командировку	în călătorie de serviciu
учиться	a studia, a învăța		

Asteriscul (*) se referă la cele două aspecte temporale ale verbelor: 1) *a.p.* – aspect parțial și 2) *a.t.* – aspect total. Explicațiile referitoare la acestea le găsiți la lecția 2a.

••• Spre deosebire de limba română, substantivele din limba rusă nu prezintă articol. Genul gramatical al substantivelor se recunoaște în funcție de terminație.

Astfel:

Substantivele masculine se termină fie într-o consoană tare, fie într-una moale:	университет, вечер, день, музей
Substantivele feminine au fie terminația -а , fie -я :	студентка, командировка, тётя
Majoritatea substantivelor neutre se recunosc după terminațiile -о , -ё , respectiv -е :	место, бельё, купе

În limba rusă, substantivele se declină la șase cazuri: nominativul, genitivul, dativul, acuzativul, **instrumentalul** și **prepozitivul**.

••• Când doriți să faceți cunoștință cu cineva, veți folosi următoarele întrebări:

- Как вас зовут? Cum vă cheamă? (Textual: Cum vă numiți?)
 Как тебя зовут? Cum te cheamă?
 Рăспунсul va fi:
 Меня зовут ... Mă cheamă (numesc)...

••• Ați întâlnit deja 3 forme ale pronumelui personal pe care le folosiți în mod frecvent: **я** – eu, **ты** – tu și **вы** – dumneavoastră.

Nominativ	я	eu	ты	tu	вы	dvs.
Acuzativ	меня	pe mine	тебя	pe tine	вас	pe dvs.

••• În dialog auziți cum Ira și Mișa răspund la întrebările **где?** – unde? și **куда?** – încotro?, folosind prepoziția **в**:

в этом купе	în acest compartiment
в Петербурге	în Petersburg
в университете	la universitate
в Суздаль	la (spre) Suzdal
в Новгород	la (spre) Novgorod

Atenție! Se scrie **Ни́жний Но́вгород** – Nijni Novgorod și **Санкт-Петербу́рг** – Sankt Petersburg, însă în limba vorbită se folosesc formele prescurtate **Но́вгород** – Novgorod, respectiv **Петербу́рг** – Petersburg.

Vă aflați în Rusia...

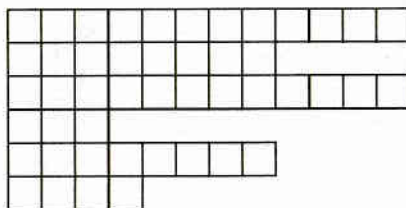
și doriți să salutați pe cineva sau să vă luați rămas-bun:

Здравствуйте!	Bună ziua! (Vă salut!) (se folosește în orice moment al zilei)
Доброе утро!	Bună dimineața!
Добрый день!	Bună ziua!
Добрый вечер!	Bună seara!
Привет!	Salut! (Te salut!) (se folosește doar între prieteni apropiați)
До свидания!	La revedere!
Всего хорошего!	Numai bine! / Toate cele bune!
Спокойной ночи!	Noapte bună!
До завтра!	Pe mâine!
Пока!	Pe curând!

A: Rezolvați acum primul dumneavoastră rebus în limba rusă!

1. Bună ziua!
2. oraș din dialog
3. călătorie de serviciu
4. numele fetei din dialog
5. părinți
6. compartiment

B: Încercați să traduceți propozițiile de mai jos în limba rusă!

1. Cum vă cheamă? Mă numesc Mișa.
2. Cum te cheamă? Mă numesc Ira.
3. Bună ziua, Mișa! Bună ziua, Ira!

Numele rusești sunt compuse din trei părți: din prenume, din patronimic (care derivă din prenumele tatălui – acesta fiind echivalentul inițialei tatălui din română) și din numele de familie.

Atunci când două persoane necunoscute se prezintă, vor menționa toate cele trei părți ale numelui, de exemplu:

Иван Иванович Иванов sau *Мария Петровна Иванова*.

Dacă se folosește prenumele de politețe, atunci se menționează prenumele și numele tatălui.

Prieteni și cunoștințele se adresează unii altora folosind prenumele.

Din prenume s-au format numeroase diminutive, de exemplu: *Ира* din *Ирина*, *Миша* din *Михаил*, *Саша* din *Александр* și *Маша* din *Мария*. Aceste prescurtări sunt uzuale și între tineri.

Numai în ocazii oficiale și în relațiile de afaceri se folosește pentru adresare numele de familie. În dreptul numelui de familie se trece cuvântul *господин* *Иванов* sau *госпожа* *Иванова*.

Traducerea dialogului:

Între parantezele drepte [...] aveți traducerea mot-à-mot; între parantezele rotunde (...) sunt date cuvintele necesare exprimării curente în limba română.

Mișa: – Bună ziua! *Ira:* – Bună ziua! *Mișa:* – Locul nr. 5 este în compartimentul acesta? *Ira:* – Da, aici este.

Mișa: – Minunat. Vom fi (așadar) vecini. Dați-mi voie să mă prezint: mă numesc Mișa. Și pe dvs. cum vă cheamă?

Ira: – Îmi pare bine. Mă numesc Ira, *Mișa:* – Unde călătoriți? Mergeți cumva tot la Novgorod? *Ira:* – Nu, merg la Suzdal. *Mișa:* – Locuiți acolo? *Ira:* – Nu, studiez la Petersburg și acum mă duc la părinții mei. *Mișa:* – Iar eu merg la Novgorod în interes de serviciu.

Soluții:

A: 1. Здравствуйте 2. Новгород 3. командировка 4. Ира 5. родители 6. купе
B: 1. Как вас зовут? Меня зовут Миша 2. Как тебя зовут? Меня зовут Ira
3. Здравствуйте (Добрый день) Миша! Здравствуйте (Добрый день) Ira!

Ira și Mișa continuă să povestească despre ei. Ira este studentă la Facultatea de Drept și are 22 de ani. Mișa lucrează ca director la o bancă, are 28 de ani.

- Ира: Миша, вы давно живёте в Петербурге?
 Миша: Я родился в Петербурге. А вы?
 Ира: Я родилась в Суздале, но уже пятый год учусь в университете.
 Миша: Кем вы хотите стать?
 Ира: Я хочу стать юристом. И через год я закончу учёбу.
 Миша: Сколько вам лет?
 Ира: Мне двадцать два года. А вам, Миша?
 Миша: Мне двадцать восемь лет. Я уже закончил свою учёбу и работаю.
 Ира: Кем вы работаете?
 Миша: Я работаю директором банка.

давно	de multă vreme	через год	într-un an, peste un an
родиться	a se naște, (a.t.+ a.p.) a fi născut (a.t.)	закончить	a încheia, a termina
но	dar, însă	учёба	studii
уже	deja	Сколько вам лет?	Câți ani aveți?
год	an	работать (a.p.)	a munci
Кем вы хотите стать?	Ce doriți să deveniți?	директор	director
юрист	jurist, -ă		
банк	bancă		

••• În dialog ați întâlnit două verbe uzuale: **жить** – a trăi, a locui și **работать** – a munci. Acestea se conjugă după cum urmează:

жить – a trăi		
я	живу́	eu trăiesc
ты	живёшь	tu trăiești
он, она, оно́	живёт	el, ea trăiește
мы	живём	noi trăim
вы	живёте	voi trăiți / dvs. trăiți
они́	живу́т	ei, ele trăiesc

работать – a munci		
я	рабо́таю	eu muncesc
ты	рабо́таеш	tu muncești
он, она, оно́	рабо́тает	el, ea muncește
мы	рабо́таем	noi muncim
вы	рабо́таете	voi munciți / dvs. munciți
они́	рабо́тают	ei, ele muncesc

••• Și acum, câte ceva despre numerele, ani și vârstă...

1	один	8	восемь	15	пятнадцать
2	два	9	девять	16	шестнадцать
3	три	10	десять	17	семнадцать
4	четыре	11	одиннадцать	18	восемнадцать
5	пять	12	двенадцать	19	девятнадцать
6	шесть	13	тринадцать	20	двадцать
7	семь	14	четырнадцать		

Să începem cu numerele de la 1 la 20, care prin combinații simple vă ajută să numărați deja până la 29. Tocmai le-ați întâlnit în dialog, folosite de Ira și Mișa:

Мне **двадцать два** года. Am **22** de ani.
Мне **двадцать восемь** лет. Am **28** de ani.

••• În limba rusă, desemnarea substantivului *an(i)* depinde de numeralul determinant. Astfel, se spune:
1, 21, 31... **год**; 2, 3, 4, 22, 23, 24, 32... **года** și 5–20, 25–30 ș.a.m.d. **лет**.

••• Atenție! La indicarea vârstei unei persoane, pronumele personal corespondent acesteia stă în cazul dativ!

Pronumele personal

	eu	tu	el	ea	el (n)	noi	voi/dvs.	ei/ele
Nominativ	я	ты	он	она	оно	мы	вы	они
Dativ	мне	тебе	ему	ей	ему	нам	вам	им

Exprimarea vârstei vă dă ceva bătaie de cap, nu-i așa?

Vă aflați deja în Rusia...
și vă exprimați opiniile:

Как вам / тебе нравится? Vă place? / îți place?
Мне нравится. Îmi place.
Мне не нравится. Nu-mi place.
Не знаю. Nu știu.
хорошо. Bine.
Очень хорошо. Foarte bine.
Отлично. Minunat, excelent
Плохо. Rău.
Очень плохо. Foarte rău.
Неплохо. Merge! (Nu e rău!)

A: Scrieți numerele de mai jos în cifre:

1. пять _____ 4. два _____
2. один _____ 5. четыре _____
3. десять _____ 6. восемь _____

B: Folosiți pronumele personal:

1. **Сколько** _____ (dvs.) лет?
2. _____ (eu) двадцать семь лет.
3. _____ (dvs.) давно живёте в Петербурге?
4. _____ (dvs.) работаете?
5. _____ (eu) работаю в банке.

La întâi septembrie în Rusia începe anul școlar. Copiii sunt școlarizați la vârsta de 7 ani. Durata școlii generale este de 11 ani însă, după absolvirea clasei a IX-a, se poate frecventa și o școală profesională. După absolvirea clasei a XI-a, tinerii primesc o diplomă de absolvire (echivalentul diplomei de bacalaureat) și pot să candideze apoi la o facultate sau la universitate. Examenele de admitere pentru studiile superioare se țin în luna august și se susțin patru examene, în funcție de profilul ales. Cine obține numai note de 5 are toate șansele să fie admis. Studiile durează între 5 și 6 ani. Numai la medicină se studiază mai mult timp.

P.S. – Nu este o greșală de tipar faptul că nota 5 înseamnă reușita la examene, deoarece în Rusia această notă este echivalentul calificativului de „foarte bine”, deci a notei 10.

Traducerea dialogului:

Ira: – Mișa, locuiești de mult la Sankt-Petersburg? *Mișa:* – M-am născut în Sankt-Petersburg. Și dvs.? *Ira:* – M-am născut la Suzdal, dar învăț deja de 5 ani la Universitate. *Mișa:* – Ce vrei să ajunghi? *Ira:* – Doresc să devin juristă. Și peste un an termin studiile. *Mișa:* – Câți ani aveți? *Ira:* – Am 22 de ani. Și dvs., Mișa? *Mișa:* – Eu am 28 de ani. Tocmai am terminat studiile și lucrez. *Ira:* – Ce lucrezi? *Mișa:* – Lucrez ca director la o bancă.

Rezolvări:

A: 1. 5; 2. 1; 3. 10; 4. 2; 5. 4; 6. 8
B: 1. вам; 2. Мне; 3. Вы; 4. вы; 5. Я

1c În vagonul-restaurant

Mișa o invită pe Ira la vagonul-restaurant. Chelnerul le aduce meniul, iar ei dau comanda.

Миша: Йра, давайіте пойдём в вагён-ресторан и продолжым наше знакомство.

Йра: С удовольствием.

Merg împreună în vagonul-restaurant unde caută o masă liberă.

Миша: (către chelner) Этот столик свободен?

Официант: Да, садитесь, пожалуйста. Вот меню. Что вы хотите заказать?

Миша: Йра, что вы хотите?

Йра: Салат из помидоров, борщ и пельмени.

Миша: Я возьму салат из огурцов, борщ и шашлык. А что мы будем пить?

Йра: Я сок.

Миша: А я пиво и принесите, пожалуйста, бутылку шампанского.

Официант: Спасибо за заказ. Я вам сейчас всё принесу.

давайіте пойдём să mergem...
вагён-ресторан vagon-restaurant
продолжить (a.p.) a continua
салат из огурцов salată de castraveți
наше al nostru, a noastră
с удовольствием cu plăcere
сок suc
пиво bere
принести (a.t.) a aduce
они ищут ei caută
столик o masă (mică)
спасибо mulțumesc!
этот aceasta
садитесь așezați-vă!
меню meniu
всё totul
заказать a da comanda (a.p.)
салат из помидоров salată de roși

борщ borș
пельмени pelmeni (colțunași cu carne)
знакомство cunoștință
пить (a.p.) a bea
шашлык șașlăk (frigărui, în general, din carne de berbec)
заказ comandă
они идут ei merg
ввободный liber,-ă
бутылка шампанского o sticlă cu șampanie
за pentru
вам Dvs. (în dativ)
сейчас imediat, de îndată
Что вы хотите? Ce doriți?

••• Vă aflați într-un restaurant și vreți să comandați. În dialog îl auziți pe chelner întrebând: **Что вы хотите заказать?** – Ce doriți să comandați? În răspuns veți folosi un complement direct. Va trebui acum să fiți atent la terminațiile corecte – nu trebuie, însă, să vă temeți, deoarece atât substantivele masculine, cât și cele feminine – atunci când nu desemnează nume de ființe – rămân invariabile! Substantivele feminine au la acuzativ terminația **-у**.

Я хочу заказать... – Aș dori să comand...

masculin	neutru	feminin	
борщ borș	морозеное înghețată	солянку solianka	solianka
сок suc	пиво bere	бутылку o sticlă cu шампанского șampanie	o sticlă cu șampanie

••• Atenție! În limba rusă se scriu cu majusculă numai substantivele proprii (și anume, doar numele proprii ale persoanelor și denumirile geografice): **Йра, Миша, Петербург, Берлин**. De asemenea, se scriu cu majusculă cuvintele de la începutul propoziției. În rest, toate celelalte cuvinte se scriu cu minusculă.